ഗരുഡപുരാണമ്/ബ്രഹ്മകാണ്ഡഃ (മോക്ഷകാണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 2

< ഗരുഡപുരാണമ് | ബ്രഹ്മകാണ്ഡഃ (മോക്ഷകാണ്ഡഃ)

ഗരുഡപുരാണമ്
← അധ്യായഃ 1 | അധ്യായഃ 2 | അധ്യായഃ 3 →

വേദവ്യാസഃ

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 2
ശ്രീശൗനക ഉവാച .
കഥം സസർജ ഭഗവാംസ്തത്തത്തത്ത്വാഭിമാനിനഃ .
സൃഷ്ടിക്രമം ന ജാനാമി ദേവാനാം ഹ്യന്തരം മുനേ .. 3,2.1 ..

ശൗനകേനൈവ മുക്തസ്തു സൂതോ വചനമബ്രവീത് .
ശൂത ഉവാച .
സമ്യഗ്വ്യവസിതാ ബുദ്ധിസ്തവ ബ്രഹ്മർഷിസത്തമ .. 3,2.2 ..

ഏവമേവ കൃതഃ പ്രശ്രോ ഹരൗ തു ഗരുഡേന വൈ .
യദുക്തവാൻഹരിസ്തസ്മൈതദ്വക്ഷ്യാമി തവാനഘ .
ഗരുഡ ഉവാച .
സൃഷ്ടിം വ്രൂഹി മഹാഭാഗ സച്ചിദാനന്ദവിഗ്രഹ .. 3,2.3 ..

സൃഷ്ടൗ ജ്ഞാതേ തവോത്കർഷോ ജ്ഞാതപ്രായോ ഭവിഷ്യതി .
ബ്രഹ്മാദീനാം താരതമ്യജ്ഞാനം മമ ഭവിഷ്യതി .. 3,2.4 ..

മോക്ഷോപായമ്യഃ സ വോക്ത മിതതരത്തസ്യ സാധനമ് .
ഗരുഡേനൈവ മുക്തസ്തു കൃഷ്ണോ വചനമബ്രവീത് .. 3,2.5 ..

ശ്യകൃഷ്ണ ഉവാച മൂലരൂപേ ഹ്യതോ ജ്ഞേയോ വിഷ്ണുത്വാദ്വിഷ്ണുരവ്യയഃ .. 3,2.6 ..

അവതാരമിദം പ്രോക്തം പൂർണത്വാദേവ സുവ്രത .
അനേകോ ഹ്യേകതാം പ്രാപ്യ സംശേതേ പ്രലയായ വൈ .. 3,2.7 ..

തത്രാപി ച വിശേഷോസ്തി ജ്ഞാതവ്യം തത്വമേവ സഃ .. 3,2.8 ..

ഭേദേന ദർശനാദ്വാപി ഭേദാഭേദേന ദർശനാത് .
വിഷ്ണോർഗുണാനാം രൂപാണാം തദങ്ഗാനാം സുഖാദിനാമ് .
തത്രൈവ ദശനാദ്വാപി ക്ഷിപ്രമേവ തമോ വ്രജേത് .. 3,2.9 ..

പുരുഷാന്തരമാരഭ്യ കല്പിതാ യേ ദ്വിജോത്തമ .
ഹരിരൂപാസ്തു തേ ജ്ഞേയാ ഏകീഭൂതാ ഹി തേന തേ .. 3,2.10 ..

പ്രലയേ സമനുപ്രാപ്തേ ജീവാഃ സ യാന്തി മാമകാഃ .
വിരാഡ്രൂപേ ഹരേഃ സംതി തദാ തേ ച ഹ്യനേകധാ .. 3,2.11 ..

ഏകീഭാവം പ്രാപ്നുവന്തി മൂലേന പ്രലയേ ദ്വിജ .
ബിംബേന തു സ്വയം വിഷ്ണുരേകീഭാവം വ്രജേദ്യദി .. 3,2.12 ..

പ്രതിബിംബഃ കഥം ജീവോ ഭവേന്നാരായണസ്യ ച .
തദധീനസ്തത്സദൃശോ ഹരേർജീവോ ന സംശയഃ .. 3,2.13 ..

പ്രതിബിംബസ്യ ശബ്ദാർഥോ ഹ്യയമേവമുദാഹൃതഃ .
തസ്മാച്ച ബിംബരൂപാണാമേകീഭാവം ന ചിന്തയേത് .. 3,2.14 ..

കൃഷ്ണരാമാദിവച്ചൈവ ത്വേകീഭാവോ വിവക്ഷിതഃ .
ബിംബാനാം മൂലരൂപസ്യ ഭേദോ നാത്ര വിവക്ഷിതഃ .. 3,2.15 ..

തത്രാപി ച വിശേഷോസ്തി ജ്ഞാതവ്യസ്തത്ത്വമിച്ഛുഭിഃ .
ഏകാംശേന തു ബിംബൈസ്തു ചൈകീഭാവം വ്രജന്തി തേ .. 3,2.16 ..

ഏകാംശേന തു ജീവത്വേ സംസ്ഥിതാ നാത്ര സംശയഃ .
ബിംബമൂലം ന ജാനന്തി തേ ജനാ ഹ്യസുരാഃ സ്മൃതാഃ .. 3,2.17 ..

ഏക ഏവ ഹരിഃ പൂർവം ഹ്യവിദ്യാവശതഃ സ്വയമ് .
അനേകോ ഭവതി ഹ്യാരാദാദർശപ്രതിബിംബവത് .. 3,2.18 ..

ഏവം വദന്തി യേ മൂഢാസ്തേപി യാന്ത്യധരം തമഃ .
ഉപാധിർദ്വിവിധഃ പ്രോക്തഃ സ്വരൂപോ ബാഹ്യ ഏവ ച .. 3,2.19 ..

ബാഹ്യോപാധിർലയേ യാതി മുക്താവന്യസ്യ സംസ്ഥിതിഃ .
സർവോപാധിവിനാശേ ഹി പ്രതിബിംബഃ കഥം ഭവേത് .. 3,2.20 ..

ചിദ്രൂപാഖ്യോ ഹ്യുപാധിസ്തു മോക്ഷേ യേപ്യധികാരിണഃ .
ദുഃഖരൂപോ ഹ്യുപാധിസ്തു തമസോ യേധികാരിണഃ .. 3,2.21 ..

മിശ്രരൂപോ ഹ്യുപാധിസ്തു നിത്യസംസാരിണാം മതഃ .
ബാഹ്യോപാധിർലിങ്ഗദേഹഃ സർവേഷാം നാത്ര സംശയഃ .. 3,2.22 ..

ദൈത്യാഃ ദുഃഖായതേ യസ്മാത്തസ്മാദുഃഖീ ഹരിഃ സ്വയമ് .
തത്തദ്ദുഃഖസ്വരൂപത്വാദ്ദൈത്യാനാം ബിംബരൂപകഃ .. 3,2.23 ..

ദൈത്യസ്ഥിതാനാം ബിംബാനാം മൂലരൂപസ്യ വൈ പ്രഭോഃ .
പരസ്പരം തഥാ ഭേദം ഹ്യന്തരം വാ ന ചിന്തയേത് .. 3,2.24 ..

ശ്രീഭൂദുർഗാദിരൂപാണാം തഥാ സീതാദിരൂപിണാമ് .
അന്യോന്യം നാണുമാത്രം ച ഭേദോ ബാഹ്യാന്തരേപി ച .. 3,2.25 ..

ചിന്തനീയഃ കഥമപി ജ്ഞാത്വാ യാന്ത്യധരം തമഃ .
പ്രതിബിംബസ്ഥിതോ ബിംബഃ സ്ത്രീരൂപോ ഹ്യസ്തി സർവദാ .. 3,2.26 ..

പ്രലയേ സമനുപ്രാപ്തേ ലക്ഷ്മ്യാ സഹ ഖഗോത്തമ .
ഏകീഭാവം നാപ്നുവന്തി ബിംബേന സഹ സംസ്ഥിതാഃ .. 3,2.27 ..

ബിംബസ്ഥിതാനാം രൂപാണാം ലക്ഷ്മ്യാശ്ച വിനതാസുത .
ഭേദസ്തു നാണുമാത്രം ച ശങ്കനീയഃ കഥഞ്ചന .. 3,2.28 ..

യദാ ഹി ശേതേ പ്രലയാർണവേ വിഭുർജീവാംശ്ച സർവാനുദരേ നിവേശ്യ .
മുക്താംശ്ച ബ്രഹ്മേന്ദ്രമരുദ്ഗണാദീൻപ്രാത്പവ്യമുക്തീംശ്ച സുതൗ? ച സംസ്ഥിതാൻ .. 3,2.29 ..

പ്രാപ്താന്ധകൂപാദിസമസ്തജീവാംസ്തഥൈവ പ്രാപ്തവ്യകലീനഥാപരാൻ .
തഥൈവ നിത്യം സൃതിസംസ്ഥിതാഞ്ജനാനചേതനാന്യക്ഷരൂപാദിജീവാൻ .. 3,2.30 ..

ഏവം ജനാഞ്ജഠരേ സംനിധായ സമ്യക്ശേതേ ഹ്യംഭസി വൈ സ കല്പേ .
ലക്ഷ്മീസ്തു സാ സർവവേദാത്മികാ ച ഭക്ത്യാ ഹരൗ നിത്യസംവർധിതാപി .. 3,2.31 ..

അത്യാദരം ദർശയതീവ സാ തു ഈഡേ വിഷ്ണും ഭക്തിസംവർധിതാപി .
ചേഷ്ടാദിരൂപേണ തദാ ന കിഞ്ചിദാസീദ്വിനാ വിഷ്ണുമഥ ശ്രിയം ച .. 3,2.32 ..

പര്യങ്കരൂപേണ ബഭൂവ ദേവീ വാസസ്വരൂപേണ രമാ വിരേജേ .
സർവം രമാ സൈവ തദൈവ ചാസീദ്സൈകാ ദേവീ ബഹുരൂപാ ബഭാഷേ .. 3,2.33 ..

ത്വമുത്കൃഷ്ടഃ സർവദേവോത്തമത്വാന്ന ത്വത്സമഃ കശ്ചിദേവാധികോ വാ .
ത്വം ബ്രഹ്മ ഏകോ ന ചതുർമുഖശ്ച നാഹം രുദ്രോ ന ബൃഹസ്പതിശ്ച .. 3,2.34 ..

വിഷ്ണാവേവ ബ്രഹ്മശബ്ദോ ഹി മുഖ്യോ ഹ്യന്യേഷ്വമുഖ്യോ ബ്രഹ്മരുദ്രാദികേഷു .
അനന്തഗുണപൂർണത്വാദ്ബ്രഹ്മേതി ഹരിരുച്യതേ .. 3,2.35 ..

ഗുണാദിപൂർണതാഭാവാന്നാന്യേ ബ്രഹ്മേത്യുദാഹൃതാഃ .
ദേശാനന്ത്യം ഗുണതഃ കാലതോ വാ നാസ്ത്യാനന്ത്യം ക്വാപി ദേശേ ച കാലേ .. 3,2.36 ..

യദാ നന്ത്യം കിമു വക്തവ്യമത്ര ഗുണാനന്ത്യം നാസ്തി ബ്രഹ്മാദികേഷു .
യദ്യപ്യഹം ദേശതഃ കാലതശ്ച സമസ്തദാ വാസുദേവേന സാർധമ് .. 3,2.37 ..

തഥാപി മേ ഗുണതോ നാസ്ത്യനന്തം തതോ ധർമാ ഗുണതോനന്തതശ്ച .
സംതി ശ്രുതാവവിരുദ്ധാശ്ച ദേവേ ചിന്ത്യാ ഹ്യചിന്ത്യാ ബഹുധാ തേ ഹ്യനന്താഃ .. 3,2.38 ..

അതോ ഗുണാംസ്തവ ദേവസ്യ വിഷ്ണോ സ്തോതും സദാ സ്മോ ന ഹരേഃ കദാപി .
നാഹം ന കേശൗ ന ച ഗീർന രുദ്രോ ന ദക്ഷകന്യാ ന ച മേനകാസുതാ .. 3,2.39 ..

ന വൈ ബിഡൗജാ ന ച വാ പുലോമജാ ന ചേധ്മവാഹോ ന യമോ ന ചാന്യഃ .
ന നാരദോ നാപി ഭൃഗുർവസിഷ്ഠോ ന വിഘ്നപോ നാപി ബല്യാദയശ്ച .. 3,2.40 ..

ന വൈ വിരാടോ നാപി ഭീമഃ ശനിശ്ച ന പുഷ്കരോ ന കശേരുസ്തഥൈവ .
ന കിന്നരാഃ പിതരോ നൈവ ദേവാ ഗന്ധർവമുഖ്യാ നാപി വാ തുഷ്യസംജ്ഞാഃ .. 3,2.41 ..

ന വൈ ക്ഷിതീശാ ന ച മാനുഷാശ്ച വിഷ്ണോർന ജാനന്തി കിമത്ര ചാന്യേ .
മത്തോധമഃ കോചിഗുണേന ബ്രഹ്മാ സമോ ഹി തസ്യ ബ്രഹ്മണോ മാതരിശ്വ .. 3,2.42 ..

തൗ വൈ വിരാഗേ ഹരിഭക്തിഭാവേ ധൃതിസ്തിതിപ്രാണബലേഷുയോഗേ .
ബുദ്ധൗ സമാനൗ സംസ്യതൗ മോക്ഷകാലേ പരസ്പരാധാരസമന്വിതൗ ച .. 3,2.43 ..

അന്നാഭിമാനം ബ്രഹ്മ ചാഹുർമുരാരിം ജീവാഭിമാനം വായുമാഹുർമഹാന്തഃ .
ന ശക്തോസൗ ബ്രഹ്മദേവോ വിവസ്തും വായും വിനാ സംസ്യതാവേവ നിത്യമ് .. 3,2.44 ..

ന തം വിനാ മാതരിശ്വാ ച വസ്തുമന്യോന്യമാപ്തിഃ കാലതോ ന്യൂനതാ ച .
യദാ മഹത്തത്ത്വനി യാമകോഭൂദ്ബ്രഹ്മാണ്ഡാന്തസ്ഥൂലസൃഷ്ടൗ മഹാത്മാ .. 3,2.45 ..

തദാ വായുർനാശകദ്വൈ മഹാത്മാ ബാഹ്യേ സൃഷ്ടൗ കാലഭേദേന ചാസ്തി .
സരസ്വതീ ഭാരതീ ബ്രഹ്മണസ്തു സംവത്സരാനന്തരം സംബഭൂവ .. 3,2.46 ..

യദാ ദശാബ്ദാഃ സമതീതാ മഹാത്മാ തദാ വായുഃ സമഭൂല്ലോകപൂജ്യഃ .
കിഞ്ചിന്ന്യൂനത്വം സ്ഥൂലസൃഷ്ടൗ മഹാത്മന്നൈതാവതാ വാനയോഃ സൗമ്യഹാനിഃ .. 3,2.47 ..

സരസ്വതീ വത്സരാത്സംബഭൂവ ഹ്യനന്തരം ബ്രഹ്മണോ ജന്മകാലാത് .
ഗിരഃ സകാശാത്കാലതോ ന്യൂനതാസ്തി വായോസ്തദാ ഹ്യധമത്ത്വേ ക്ഷതിഃ കാ .. 3,2.48 ..

വായോരനന്തരം വാണീ ഹ്യഭൂത്സംവത്സരാത്പരമ് .
യാവത്പശ്ചാജ്ജനിസ്താവത്പൂർവദേഹക്ഷയോ ഭവേത് .. 3,2.49 ..

ശേഷസ്ത്വിന്ദ്രോ രുദ്ര ഏതേ ത്രയശ്ച സമാ ഹ്യേതേ ജ്ഞാനബലാദികേഷ്വപി തഥാപി തേഷാം കാലതോ ന്യൂനതാസ്തി കാലോപി തേഷാം ദ്വിവ്യേസഹസ്രവർഷമ് .. 3,2.50 ..

അനന്തരുദ്രോ ബ്രഹ്മവായൂ യഥാ വാ തഥാ ജ്ഞേയോ നൈവ ഹാനിഃ സ്വരൂപേ .
സ്ഥൂലസ്യ സൃഷ്ടൗ ബാഹ്യസൃഷ്ടൗ മഹാത്മൻകാലാന്ന്യൂനത്വം സ മയാ നൈവ ചിന്ത്യഃ .. 3,2.51 ..

തേഷാം സകാശാദ്വാരുണീ പാർവതീ ച സൗപർണീനാമ്നീ തിസ്ത്ര ഏതാ മഹാത്മൻ .
ദശാബ്ദേഭ്യോനന്തരം സംബഭൂവുഃ സരസ്വതീ ഭാരതീവച്ച ബോധ്യാ .. 3,2.52 ..

ഇന്ദ്രോ വരോ രുദ്രഭാര്യാദികേഭ്യ ഏവം ജ്ഞാനം സർവദാ ദേഹ്യമന്ദമ് .
ഏവം ജ്ഞാനം യസ്യ ഭവേച്ച ലോകേ സ വൈ ജ്ഞാനീ വേദവേദ്യഃ സ ഏവ .. 3,2.53 ..

ന വൈ ജ്ഞാനീത്യന്തരം യോ ന വേദ സ വേദവാദീ ന ച വേദപാഠകഃ .. 3,2.54 ..

വേദാക്ഷരാണി യാവന്തി പഠിതാനി ദ്വിജാതിഭിഃ .
താവന്തി ഹരിനാമാനി പ്രിയാണി ച ഹരേഃ സദാ .. 3,2.55 ..

മമ സ്വാമീ ഹരിർനിത്യം ദാസോഹം സർവദാ ഹരേഃ .
ബ്രഹ്മാദ്യാ ദേവതാഃ സർവാ ഗുരവോ മേ യഥാക്രമമ് .. 3,2.56 ..

ഏതേഷാം ച ഹരിഃ സ്വാമീ വേദേ സർവത്ര ഗീയതേ .
ഏവം ജാനംസ്തു യോ വേദാൻസംപഠേത്സ ദ്വിജോത്തമഃ .. 3,2.57 ..

സ വേദപാഠകോ ജ്ഞേയസ്തദന്യേ വേദവാദിനഃ .
വേദഭാരഭരാക്രാന്തഃ സ വൈ ബ്രാഹ്മണഗർദഭഃ .. 3,2.58 ..

ജ്ഞാനാഭിമാനീ വേദമാനീ ഉഭൗ തു പരസ്പരം ഹ്യൂചതുഃ സർവദൈവ .
ജലം വേദോ യത്ര വാസോ മുരാരേരാചാര്യാണാം സംഗദോഷാദ്ദ്വിജാനാമ് .. 3,2.59 ..

മഹാപരാധാഃ സംതി ലോകേ മഹാത്മൻസഹസ്രശഃ ശതശഃ കോടിശശ്ച .
ഹരിശ്ച താൻക്ഷമതേ സർവദൈവ നാമത്രയസ്മരണാദ്വൈ കുപാലുഃ .. 3,2.60 ..

സർവാപരാധാദ്രഹിതം ദാനമാനൈര്യുക്തം സദാ താരതമ്യാച്ച ഹീനമ് .
ദൃഷ്ട്വാപരാധം തസ്യ വിഷ്ണുർമഹാത്മാ ഹാഹാകാരം കുരുതേ ക്രോധബുദ്ധ്യാ .. 3,2.61 ..

ഉത്തിഷ്ഠ ഗോവിന്ദ സുവേദവേദ്യ സോവ്യാത്കൃതാഖ്യോ മയി സമ്യക്പ്രസീദ .
ഭോ കേശവോത്തിഷ്ഠ സുഖസ്വരൂപ സൃഷ്ടൗ വ്യയേ വർതയിതും സമർഥഃ .. 3,2.62 ..

സൃഷ്ട്വാ ബ്രഹ്മാണം പ്രേരയേത്പൂജ്യസൃഷ്ടൗ സൃഷ്ട്വാ രുദ്രം പ്രേരയേത്സംഹൃതൗ ച .
പ്രാപ്തവ്യയോഗ്യാൻബ്രഹ്മശേഷാദിദേവാന്ദൃഷ്ട്വാദൃഷ്ട്വാ ദേഹി മോക്ഷം ച സമ്യക് .. 3,2.63 ..

ഹരേ മുരാരേ സ്വാപഹീനാദ്യ തിഷ്ഠ കല്പാ ദികാനന്തരജ്ഞാന (രം ബുദ്ധി) (ജാന) ഹീനാത് .
സമ്യഗ്ദൃഷ്ട്വാ കർമദൃഷ്ട്യാ മഹാത്മല്ലംബ്ധം തമോ ദാഹി ദുഃ ഖസ്വരൂപമ് .. 3,2.64 ..

ദൈത്യാദികാന്ദുഃ ഖമതീൻഹ യസ്മാത്തമസ്യന്ധേസർവദാ ചിത്സ്വരൂപീ .
തസ്മാദാഹുർദുഃ സ്വരൂപീ ഹരിസ്ത്വം ദുഃ ഖസ്വരൂപാത്ത്വം ച ദുഃ ഖീ ഹരേ ത്വമ് .. 3,2.65 ..

ഉത്തിഷ്ഠ നാരായണ വാസുദേവ ഹ്യുത്തിഷ്ഠ കൃഷ്ണാച്യുത മാധവേതി .
ഉത്തിഷ്ഠ വൈകുണ്ഠ ദയാർദ്രമൂർതേ ഉത്തിഷ്ഠ ലക്ഷ്മീശ നമോനമസ്തേ .. 3,2.66 ..

ഉത്തിഷ്ഠ മധ്വേശ സരസ്വതീശ ഉത്തിഷ്ഠ രുദ്രേശ തഥാംബികേശ .
ഉത്തിഷ്ഠ ചന്ദ്രേശ തഥാ ശചീശ വിപ്രേശ ഭക്തേശ ഗവേശ നിത്യമ് .. 3,2.67 ..

ശാസ്ത്രപ്രിയോത്തിഷ്ഠ ഋചി പ്രിയസ്ത്വം യജുഃ പ്രിയോത്തിഷ്ഠ നിദാനമൂർതേ .
സാമപ്രിയസ്ത്വം ച തഥാ മുരാരേ അഥർവവേദപ്രിയ സർവദാ ത്വമ് .. 3,2.68 ..

ഗദ്യപ്രിയസ്ത്വം ച പുരാണമൂർതേ സ്തുതിപ്രിയോത്തിഷ്ഠ വിചിത്രമൂർതേ .
സുഗായനപ്രീതികരസ്ത്വമേവ ഹ്യുതിഷ്ഠ ശീഘ്രം കമലാ പതിസ്ത്വമ് .. 3,2.69 ..

ഏവം സ്തുതോ വിഷ്ണുരജഃ പുരാണോ ഹ്യതിത്വരാവാനുത്ഥിതോ നിത്യബദ്ധഃ .. 3,2.70 ..

ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ കൃഷ്ണഗരുഡസംവാദേ ഉത്തരഖണ്ഡേ തൃതീയാംശേ ബ്രഹ്മകാണ്ഡേ ബ്രഹ്മാവിഷ്ണുമഹേശ്വരാദിദേവതാതാരമ്യനിരൂപണം നാമ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ
